

AP 4 UDBYTTEREGISTRERING I SALGSAFGRØDER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Det kræver blot en lille indsats at registrere høstudbytter i salgsafgrøderne - og der er perspektiver i at anvende registreringerne i den fremtidige drift.

Alle landbrug laver en opgørelse over årets produktion, forbrug og lagerbeholdning – også på afgrøder – i forbindelse med status og regnskabsaflæggelse.

Når talen falder på udbytteregistrering på markniveau, vil nogle indvende "hvorfor skulle vi det? – vi høster jo ikke mere af den grund!".

Motivationen ligger derimod i de muligheder, udbytteregistreringerne giver for at tilrettelægge og tilpasse produktionen bedre – til gavn i de kommende år.

Overordnet ligger gevinsterne ved udbytteregistrering i følgende elementer:

1. Kendskab til udbyttet i den enkelte mark eller delmark
2. Kendskab til udbyttet over flere år
3. Fokus på markdriften

Hvad kan den viden bruges til?

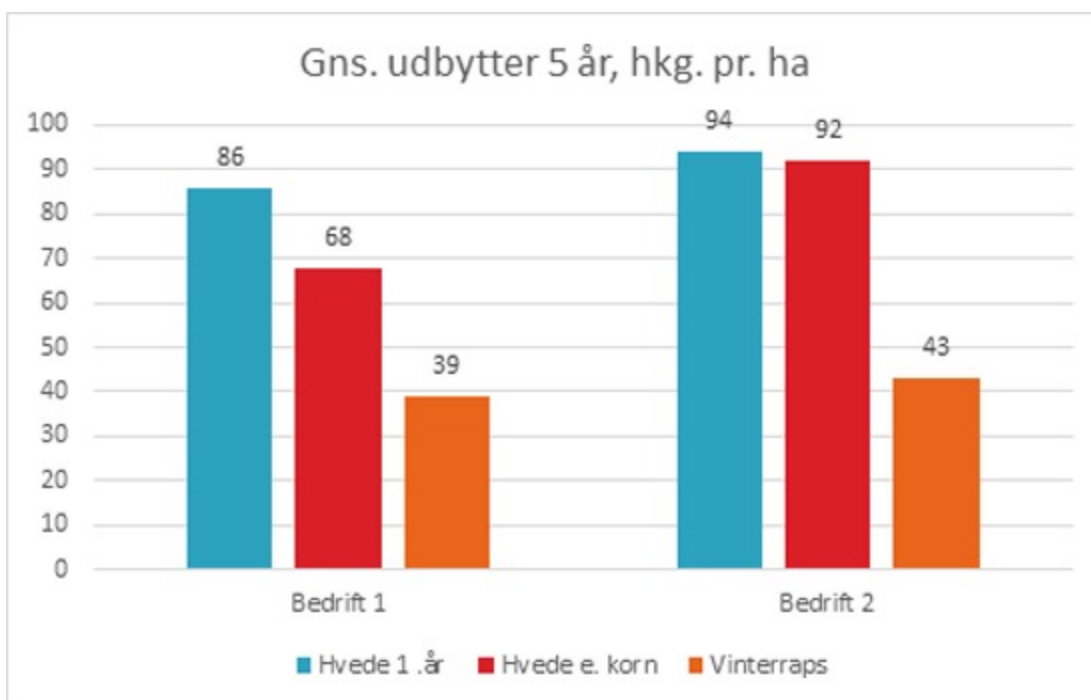
1. Udbyttet i den enkelte mark kan kobles med viden om f.eks. jordtype, succes med etablering, gødskning og planteværn. Hvilke marker kvitterer bedst for de gennemførte behandlinger? Et detaljeret udbyttekort kan også kobles med f.eks. satellitdata og bruges til at identificere dårligt ydende områder i marken.
2. Kendskab til udbyttet over flere år kan kobles med viden om sædskifte. Hvilke afgrøder giver over flere år det bedste udbytte på den enkelte mark, og hvilke sædskifter skal der tilstræbes for at opnå den bedste økonomi? Hvordan passer det med prisudviklingen på

afgrøderne og bedriftens strategi?

3. Fokus på markdriften betyder f.eks., at de opnåede udbytter sættes i relation til de indsats, udbytterne har krævet. Har ukrudtsbekæmpelse og øvrig planteværnsindsats været passende? Giver det høstede udbytte økonomi på de mindste marker og på dem, der ligger længst fra ejendommen?

Eksempel på anvendelse af udbyttedata

Nedenfor ses gennemsnitlige udbytter for to bedrifter.

Figur 1. 5 års udbytter målt i hkg pr. ha i vinterhvede og vinterraps på to bedrifter. Bedrift 1 ligger på JB 5 med stor variation i udbyttepotentialet imellem markerne. Bedrift 2 ligger på homogen JB 6.

Det gennemsnitlige udbytte i 1. års vinterhvede er på nogenlunde samme niveau på de to bedrifter (86 hhv. 94 hkg pr. ha), mens udbyttet i vinterhvede efter korn er meget lavere på bedrift 1 (68 hkg i forhold til 92 hkg).

Hvis bedrift 1 er netto kornsælger, kan bedriften, uden køb af suppleringskorn, justere sædskiftet, så andelen af vinterraps (eller andre egnede forfrugter) øges, – og andelen af vinterhvede efter korn sænkes.

På bedrift 2 er udbyttet i vinterhvede efter korn derimod næsten lige så højt som i 1. års vinterhvede, hvorfor behovet for et varieret sædskifte er mindre her.

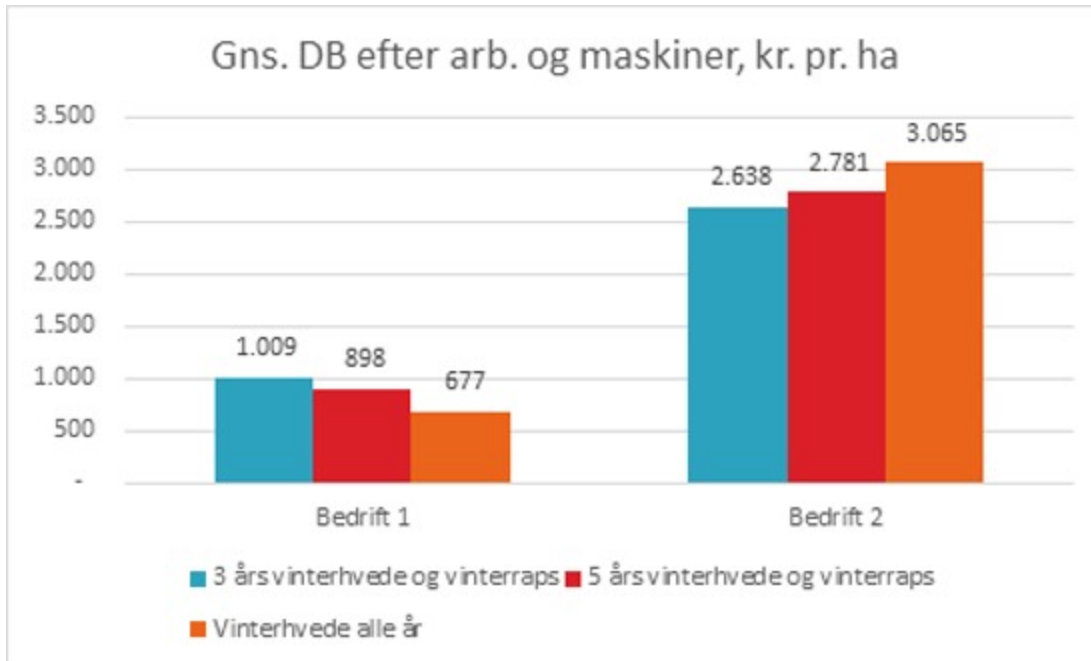
Husk, at grønne krav om afgrødevariation naturligvis skal overholdes på andre arealer.

Økonomi ved forskellige sædskiftestrategier

Nedenfor ses en beregning af det gennemsnitlige dækningsbidrag efter arbejde og maskiner

baseret på budgetkalkuler for 2018.

I beregningerne forudsættes det, at udbyttene i vinterhvede efter korn er stabilt, halm bjærges, korn tørres i eget tørreri, pris på 110 kr. pr. hkg hvede og raps 270 kr. pr. hkg.

Figur 2. De økonomiske konsekvenser af forskellige sædskiftestrategier på to bedrifter. Bedrifterne adskiller sig markant ved forskel i udbyttepotentialet i vinterhvede afhængigt af forfrugten. Bemærk, at tingene er "sat på spidsen" i de illustrerede sædskiftestrategier. Vær også opmærksom på, at grønne krav om afgrødevariation skal overholdes.

På bedrift 1 vil et ensidigt hvedesædskifte altså betyde et gns. DBII på ca. 700 kr. pr. ha, mens det varierede sædskifte giver godt 1.000 kr. pr. ha. Det koster altså ca. 300 kr. pr. ha at træffe den forkerte beslutning ang. sædskifte. Hvis udbytte var registreret, ville denne gevinst kunne tages hjem ved at vælge det rigtige sædskifte – og på 300 ha udgør den 90.000 kr. om året.

På bedrift 2 vil et ensidigt hvedesædskifte give et gns. DBII på godt 3.000 kr. pr. ha, mens det varierede sædskifte giver godt 2.600 kr. pr. ha. Det koster over 400 kr. pr. ha at træffe den forkerte beslutning ang. sædskifte. Det økonomisk bedste sædskifte medfører altså gevinst på over 120.000 kr. om året på 300 ha.

Mellem marker på den enkelte ejendom kan der også være en stor variation i værdien af forfrugten. Denne variation kan først belyses, når der er registreret udbytte for hver mark over flere år og for flere afgrøder, så de enkelte markers gennemsnitlige udbyttepotentiale i de relevante afgrøder er dokumenteret.

Udbytteregistrering – hvordan?

Mange har en udbyttmåler på mejetærskeren, som blot kræver jævnlig kalibrering. Har man

adgang til brovægt, er det en god måde at få data til en nøjagtig udbytteregistrering. SEGES har tidligere beregnet, at indkøb og anvendelse af brovægt alene til udbyttmåling vil koste mellem 30 og 60 kr. pr. ha om året – og har man mulighed for at leje sig ind ved nabo eller ved oplag/salg af kornet, kan denne omkostning yderligere reduceres eller spares.

Udbytteregistrering kan foretages på flere måder – på papir, eget regneark, eller via markprogrammer som MarkOnline og FarmTracking, hvor data kan deles med planteavlserådgiveren.

Som noget nyt kan alle gratis lave udbytteregistrering via www.markudbytte.dk. Det kræver et landmand.dk login, og har du ikke allerede ét, kan du gratis oprette et, der giver adgang til markudbytte.dk.

Så får du mulighed for at registrere opførelsesmetode, opnået udbytte og pris på markniveau, og se hvad andre opnår f.eks. i samme afgrøde, opdelt på JB og regioner.